

אין צדין פרק שלישי ביצה

כו.

עין משפט
נר מצוה

כו א מ"י פ"ג
מבולטות צבורות
הלכה ד פסג עשין ר"א
טו"ע י"ד י"י שי עסקין
ז:

רבינו הגנאל

נגמר בשולן נראו, ואנו
מבשלין אותן ביר"ט,
הנה אין מוקצה. א"ל
אבי ולטעמין תיקשי
לך כל קדירות דבין
השמשות דאיתן ורתחות
בין השמשות ואין ראויית
לאיכלה, ולמחר אוכלין
מנייהו, אלא כל דבר
שגמרו בידי אדם כגון
אילו לא קמביעא לן
ורדיא אין מוקצה, כי
קמביעא לן גמרו בידי
שמים, ולא איפשיטא.
ו' יהודה נשיאה הוה
ליה כבור, שרדיה לר'
אמי ביר"ט לבקרו, סבר
דלא למיתוהי. א"ל
ו' ירימה והא ר'
יהודה הני במתניתין
יד מומחה ויראה, ור'
יהודה ור' שמעון הלכה
כר' יהודה. ואקיימנא
למתניתין בראין מומין
ביר"ט פליגי, ר' יהודה
ממיר ור' שמעון אסר,
וכן ר' יצחק נפחא לא
דבה לבקר מומין ביר"ט,
ואמר לו ר' ירימה כמו
שאמר לר' אמי, א"ל
ר' אבא לר' ירימה לפה
אינן מניח לר' אמי ולר'
יצחק נפחא לעשות כר'
שמעון דאמר אין רואין
מומין, א"ל ר' ירימה
ואת מה בידך, א"ל
הכי אמר זעירא הלכה
כר' שמעון, ואקיימנא
למתניא קאמר, מדקתי
לה ר' אושפיא במתניתא
דאיתיה בהריה הא דר'
שמעון בלשון חכמים,
ש"מ הילכתא כותיה. מאי
הוה ע"פ מראשכתן
ו' שמעון בן מנסיא
וחביריו שהקדימו באותו
הזמן שהיו קודם ר' מאיר,
ואמרו הלכה כר' מאיר,
התן בכבורות [בפרק]
עד כמה ישראל חיב
ליטפל בכבור, השוחט
את הכבור ואח"כ הראה
מומין, ר' יהודה מתיר, ר'
מאיר אומר הואיל ונשחט
שלא ע"פ מומחה אסור.
דייקינן אלמא קסבר ר'
מאיר ראיית בכור לאו
כראיית טריפה כו', א"ל
אבי התם כראיית
מומין ביר"ט פליגי,
בבבירית מומין שבגוף אטו
מומין שבעין פליגי, מפני
שמשנתן לאחר מיתה,
וקנסא הוא דקא קניס ר'
מאיר התם. מאי ורדינאה
לא היה רואה מומין
בכור ביר"ט, וא"ר אמי
שפיר עביד דלא חוי. ר'
אמי הוה רואה מומין
בעיניו ולמחר ביר"ט הוה
שואל אין נפל בר מום.

א"ר נמרו בידי אדם לא מבעיא לן וכו'. ור"ת אמאי אין מוכיח
מהייל דכופין את הסל לפני האפרוחין כדי שיעלו ויורו
וקאמר [שבת ג.] מותר לנטולס פי' אחר שירדו מותר לנטולס הסל
אע"פ שהיה אסור כשעלו האפרוחים עליו נחתי היום אלמא אין
מוקפה לחתי שבת ט' וי"ל דשתי התם
דהו כמו גמרו צדי אדם שצדו
להפריחם מעליו דהא שרינן קדרות
אע"ג דצין השמשות רוחות הן ועוד
יש לומר דהתם מיייר לענין טלטול
דפשיטא ליה דאין מוקפה לחתי שבת
והכא קא צעי לענין אכילה:

א"ר ר' מאיר קנסא קא קניס.
ופסקין רבינו יצחק דהלכה
כרבי יהודה דקצעי התם בצבורות
(דף כח: ושם) סתמא דש"ס אליבא
דר' יהודה ואע"ג דר' מאיר ור' יהודה
ט' הלכה כרבי מאיר בגזרותיו איינו
ודאי בגזרותיו אכל לא דקנסותיו ט':
ועל

למעבד עובדא כר' שמעון א"ל ואת מה בידך א"ל הכי אמר ר' זירא הלכה
כר' שמעון אמר ט' מאן דהוא ט' אזכיר ואסק להתם ואגמרה לשמענתא מפומיה
דמרה כי סליק להתם אשכחיה לר' זירא א"ל אמר מר הלכה כרבי שמעון
א"ל לא אנא מסתברא אמרי מדרקתני במתניתין ר' שמעון אומר כל שאין
מומו ניכר מבעוד יום אין זה מן המוכן וקתני לה כברייתא בלשון חכמים
ש"מ מסתברא כוותיה מאי הוה עלה אמר רב יוסף ת"ש דתלמיא ט' באשלי
רבב רבי שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי א"ר יוסי בן שאול אמר
רבי משום קהלא קדישא דבירושלים ר' שמעון וחביריו אמרו הלכה כרבי
מאיר אמרו והא אינהו קשישי מניה טובא אלא בשיטת ר' מאיר אמרוה
דתנן השוחט את הבכור ואחר כך הראה את מומו ר' יהודה מתיר ורבי
מאיר אומר הוואיל ונשחט שלא על פי מומחה אסור אלמא קסבר ר' מאיר
ראיית בכור לאו כראיית טריפה ראיית בכור מחיים ראיית טריפה לאחר
שחיטה ומינה ראיית טריפה אפילו ב"ט ראיית בכור מערב י"ט א"ל אביי אמו
התם בראין מומין פליגי בקנסא פליגי דאמר רבה בר בר חנה אמר רבי
יוחנן ב"דוקין שבעין כולי עלמא לא פליגי דאסור משום דמשתנין כי פליגי
במומין שבגוף רבי מאיר סבר גזרינן מומין שבגוף אטו מומין שבעין ור'
יהודה סבר לא גזרינן אמר רב נחמן בר יצחק מתניתין נמי דיקא דקתני ר'
מאיר אומר הוואיל ונשחט שלא על פי מומחה אסור שמע מינה קנסא הוא
דקא קניס שמע מינה אמו ורדינאה חזי בוכרא דבי נשיאה הוה ביומא
טבא לא הוה חזי אתו ואמרו ליה לרבי אמי אמר להו שפיר קא עביד
דלא חזי איני והא רבי אמי גופיה חזי רבי אמי כי חזי מאתמול הוה חזי
ובר"ט

גמר להו בשוליייהו. אשתרו ולא אמרינן שעה אחת היו מוקפות
וידחו: ולטעמין. דמשוית להו לתיבתן תורת מוקפה וילפת מינה
דאין מוקפה לחתי שבת: פקשי לך. מהשמה ללא מוכל לתוך היאך
אלו אוכלים שום קדרות צלילי שצמות דעל כרחק המוקפה לצין

השמשות מוקפה לכולי יומא והכי
צין השמשות כל הקדרות מסולקות
מרותמות מן הכירה ואכלינן מנייהו
לאורתא: אלא מדי וגמרו צדי אדם
לא קא מבעיא לן. דיון צידו
לתקנו צו ציוס לא מוקפה ליה מדעמיה
מפני דחיימו הלכך פולין ועדשים
אינס ראייה לכאן ומהאי טעמא נמי
שרינן קדרות של צין השמשות: כי
קא מבעיא לן גמרו צדי שמים.
ע"י חמה דיון שאין צידו לתקנו מסה
דעמיה מניה: הוה ליה הוה בוכרא.
והיו לו צביתו כהניס גומיין על
שלחנו ואוכלין בצבורות: רבי יהודה
ור' שמעון הלכה כרבי יהודה. הכי
כילינן להו בעירובין (דף מ:): אמר
ליה. ר' זריקא לר' אבא: ואם מה
בידך. לשצקת לרבי יהודה ובעית
למעבד כר' שמעון ממי שמעת דהלכה
כר' שמעון צו: אמר מרן דהוה.
אחד מן התלמידים מי שהוא ולא נודע
שמו: אזכיר ואסק. יהי רצון שאזכה
לעלות לארץ ישראל למקום שרבי
זירא שם דהוה מרה דשמעתא דאמרי
משמיה הלכה כר' שמעון ואגמרה
לשמעתא מפומיה: אלא מסתברא
אמרי כן אמרתי דמסתברא כרבי
שמעון אכל לא שמעתי שהוקצעה
הלכה למעשה כמותו: בלשון חכמים.
דקתני לעיל) אתא ואייתי מתניתא
צדיה צין שגולד צו מוס מעי"ט צין
שגולד צו מוס צי"ט חכמים אומרים
כה ור' שמעון הוא דקאמר הכי וקרי
ליה חכמים: באשלי רבב. צחללים
גדולים וגסים פקשינן לנתק כלומר
חכמים גדולים אגמרה ואין נוטין
לצטל דברייה: ר' שמעון צן מנסיא
וחציריו. אותן שאמר עליהן הרי
אמרו אין רואין מומין צי"ט: אמרו
הלכה כר' מאיר. בצבורות. השתא
משמע שמעדין קהלא קדישא על ר'

שמעון צן מנסיא שאומר עוד דבר זה. ומפרש רב יוסף אמרו צממיה וכי אפשר שקהלא קדישא אומרים דבר זה על ר' שמעון צן מנסיא
וחציריו אמרו הלכה כר' מאיר ועדיין כותיהו: והא אינסו קדימי וקשישי מיניה עובא. קהלא קדישא דאמרה רבי להא שמעתא משמיהו
קשישי מר' שמעון צן מנסיא טובא דהא ר' שמעון צן מנסיא צימי רבי וצניו היה דתתן בצבורות [פ"ו ה"ט] אמר ר' שמעון צן מנסיא אלו שבע
מדות שמנו חכמים צמלמדיים כלן נתקיימו צרבי וצניו ועליל נמי אפלוג צהדיה ויחיי אמרו ההוא קהלא קדישא הלכה משמיה דר' שמעון
צן מנסיא דקתני ר' שמעון וחציריו אמרו הלכה כר' מאיר: אלא. הכי אמרו קהלא קדישא ר' שמעון צן מנסיא וחציריו שאמרו אין רואין
מומין בשטת ר' מאיר אמרוה. וכן אפשר שהוקנים נתנו דעתם על דברי הצבורים ואמרו דברי פלוני נוטין אחר דברי ר' פלוני שהיה לפניו:
השוחט אם הבכור. קודם שהמירו חכס ואח"כ הראה את מומו לחכס: אלמא קסבר ר' מאיר ראיית בכור. אינה קלה כראיית טריפה
דאחשבה וימני. וממנה למדו ר' שמעון צן מנסיא וחציריו ואמרו כיון דחשיבא כולי האי הוה ליה כמתקן ט' וכדן דין ואסור לראותו צי"ט
ואע"פ שהטריפה נצדקת צי"ט והיו שם ורבי שמעון צן מנסיא וחציריו אמרו קהלא קדישא דהא דר' שמעון כר"מ אולא וקמו להו ר' שמעון ור'
מאיר כדא שיעתא וי"ל ר' יהודה ימיד ואין דבריו של אחד צמקום שנים: אמר ליה אביי. לרב יוסף: אטו. היא דר"מ דבכור צרוצין
מומין לאחר שחיתה פליגי ומשום טעמא דחשיבותא אמרה ר"מ למלתיה והא קנסא קניס כדמפרש ואילו אילו אדם אחר שחטו וכסבור שהוא
ניתר מפי מומחה אפילו ר"מ מודה דרואין: בדוקין. מיייל"ח כמו הנוטה דקום שמים (פשיעה מ) אם מוס זה דוק שבעין: פולני עלמא. אפילו ר'
יהודה מודה דאסור מפני שמשמנה לאחר המיתה ויש דוק שנראה לאחר שחיתה מוס קצוע שאילו ראהו לפני שחיתה היה נראה עובר: צמומין
שבגוף. כגון נקלצה אונן נצברה ידו ללא נשתנה צבילי השחיתה: מהני. דבצבורות נמי דיקא דמשום גזרה קאסר ליה וקנסא קניס כדי שלא
ירגיל עוד מדלל קתני ר"מ אוקר דנהוי משמע דאסורו תלוי בגופו שאין ראייתו לאחר שחיתה כלום אלא הואיל ועבר שחטו שמע מינה זהו טעמו
של דבר מפני שהקיל לשחטו ותלה ר"מ הדבר ברשעו של כהן זה שהקיל צו: ראינו ורדינאה. נאה היה ועל שם ורדים היה נקלצה. ולי נראה מאתמו מקום
ששמו ורדינה כדאמרינן בעירובין (דף מט.) שנקרא מאנשי ורדינה ואנשים קניס ולי עין צממונן הוי: מאתמול הוה חזי. אם קצוע אלו עובר:

(א) ועירובין מו: בצבורות
י"א. (ב) (ג) מ"ו כ"ב. חולין כ"ג.
(א) [שם ויהי מה. (ד) (ז) (ז"ב)
לא: ע"י (ז. (ח) (ט) (ע) ועירובין פי'
משנתן ויעע אלל לומר
אלנות גבוהים והיינו חכמים
גדולים דכמתיב הנה אשר
ארו נלגנון (ויחזקאל לא)
ודאמרינן פסחים ק"ב.
הירוש לעתק יתלה צבילין
גדולין (בצבורות כח. (א) (א) [שם
ע"ש. (א) (דף כ"ו. (ט) לפי
ג' מהר"ם לעיל (כו. (ז"ל כ"ל
כדן ק"ן. (ז) ע"י עירובין מה.
דעם נקרא שפיר נאה,
(ז) וא"ל דשתי התם דהו
מנו גמרו צדי אדם שצדו
להפריחם מעליו דהא שרינן
קדרות אע"ג דבב"ש
רמותות הן דכפ' כירה (שם)
קאמר אס היי עליו כב"ש
אסור לנטולס וא"כ לא הוה
כגמרו צדי אדם וי"ל דהתם
מיייר כו'. כ"ל מהר"ם.
(ט) ועירובין מו. כחופות מ.
(ט) וי"ע חוס' יצמות ל. ד"ה
מי עבד ותוספות כ"ק ל:
ד"ה ותוספות ומוס' צ"מ עב.
ד"ה קופין ומוס' צ"ב עב.
שליה ד"ה ותוספות ומוס'
בצבורות כח. ד"ה ר"מ
ותוספות ומוס' קד. ד"ה
אמר ר' עקיבא.)

לעוי רש"י
טייל"א. קודם בעין
שממצמצ את הראיה.

מוסף רש"י

אמר מאן דהוה. אדם
אחד מן דהוה (ויר"ק כב.)
אחד מן התלמידים ולא היו
וירצין אלו שחבריה הגמלא
מי היה (חולין ג.) באשלי
ברבבי. תלמי עבדי
ותוסין. ויש אומרים
באלנות גדולות כמו ויעע
אלל (ע"י ט.) ואחר כך
הראה את מומו. לאחר
שחיתה וממנה קצוע
(בצבורות כח.)